

استفاده از **آئینه و شمعدان** در مراسم ازدواج یکی از رسوم به جا مانده از ایران باستان است.

آینه به عنوان نماد **راستی و صداقت** در زندگی مشترک بود.

و در شمعدان‌ها و آتشدان‌ها شعله می‌افروختند، زیرا معتقد بودند **نور و روشنایی نشانه** **اهورامزداست**.

استفاده از سیب، انار، سنجد، تخم مرغ و ریختن اسپند در آتش نیز مرسوم بود.

خانواده در ایران باستان

* خانواده، **هسته اولیه جامعه** را تشکیل می‌داد.

* **ازدواج** در نزد ایرانیان یک **تکلیف دینی و پیمان**

مقدس بود. به همین دلیل اگر کسی عمدا ازدواج نمی‌کرد، گناهکار شمرده می‌شد.

* مردان، زمانی می‌توانستند **مقام و منصبی** بگیرند که **همسر** داشته باشند.

نقش پدر در ایران باستان، به عنوان سرپرست خانواده:

❖ اجرای مراسم مذهبی

❖ حفظ امنیت خانواده

ایرانیان باستان برای **اولاد پسر**

ارزش خاصی قائل بودند.

این موضوع برای **شاهان و درباریان**

که سلطنت **موروثی** داشتند، اهمیت

زیادی داشت.

ازدواج معمولاً **خویشاوندی و درون گروهی** بود؛

یعنی اغلب سعی می‌کردند با افرادی از دودمان خود ازدواج کنند؛

تا با آنها **همخون** باشند و **خصوصیات آن دودمان** را حفظ کنند.

www.my-dars.ir

خانواده‌ها بیشتر مواد مورد نیاز خود چون **خوراک و پوشاک و ابزار** را خودشان در خانه تولید می‌کردند.

زنان به **نخ ریزی**، **پارچه بافی**، **قالی بافی** و **مشارکت در کشاورزی** می‌پرداختند.

پدران، **شغل خود** را به پسران یاد می‌دادند.

مادران به عنوان کدبانوی خانواده، **رسوم خانه‌داری** را به دختران آموزش می‌دادند.

خانواده‌ها در ایران باستان به
اعضای خود، **اصول و ارزش‌های**
اخلاقی چون:
راستگویی،
امانت داری،
میهن دوستی
وفای به عهد و پیمان
را آموزش می‌دادند.

زندگی روستایی و شهری در ایران باستان

- ❖ بیشتر مردم در **روستاها** زندگی می‌کردند.
- ❖ **کشاورزان** **بیشترین جمعیت** آن زمان را تشکیل می‌دادند.
- ❖ **شهرها** بیشتر محل زندگی **شاهان و مأموران حکومت** بود.
- در شهرها علاوه بر **مأموران حکومتی، صنعتگران، بازرگانان و پیشه‌وران** نیز زندگی می‌کردند.

در دوره **ساسانیان**، شهرهای زیادی بنا شد و جمعیت شهری به طور چشمگیری **افزایش** یافت.

نابرابری اجتماعی: در گذشته‌های دور اغلب جوامع و تمدن‌های باستانی، نظام طبقاتی داشتند.

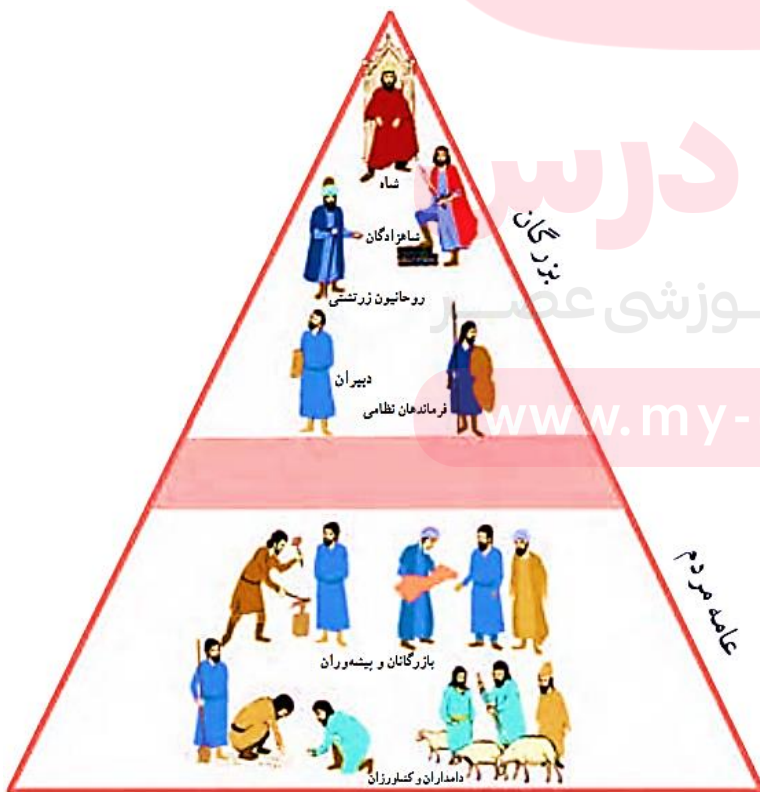
پیدایش اختلاف طبقاتی:

با **تشکیل امپراتوری‌های بزرگ** و **تمرکز قدرت و ثروت در دست شاهان و شاهزادگان** و سایر مقام‌های حکومتی، به

تدریج اختلاف طبقاتی در جامعه به وجود آمد و

طبقات اجتماعی امتیازات و حقوق متفاوتی به

دست آوردند.

اختلافات طبقاتی در دوره ساسانیان به اوج رسید.

طبقات جامعه ایران در دوره ساسانی

عامه مردم	اشراف و بزرگان
پیشه‌وران	شاه و شاهزادگان
بازرگانان	روحانیون زرتشتی
کشاورزان	فرماندهان نظامی
دامداران	دبیران

شرایط کشاورزان در جامعه ساسانی:

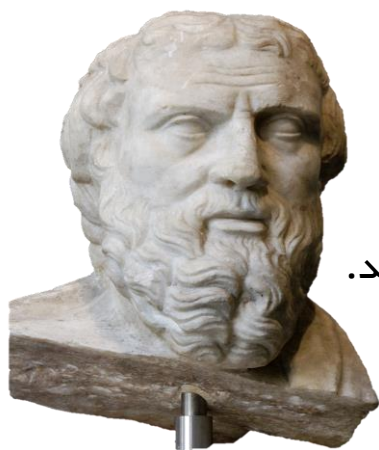
- ❖ بیشتر جمعیت کشور را تشکیل می‌دادند.
- ❖ فعالیت اقتصادی مهم کشور بر دوش آنها بود.
- ❖ شرایط تحصیل برای عامه مردم دشوار بود.
- ❖ مالیات زیادی پرداخت می‌کردند.
- ❖ در جنگ‌ها، سپاه پیاده نظام را تشکیل می‌دادند.

امتیازات طبقه اشراف یا بزرگان:

- ❖ زمین و ثروت فراوانی داشتند.
- ❖ مالیات پرداخت نمی‌کردند.
- ❖ از حق تحصیل و آموزش برخوردار بودند.
- ❖ خود را صاحب جان و مال مردم می‌دانستند.

جامعه طبقاتی چه ویژگی‌هایی داشت؟

- ❖ در جامعه طبقاتی، رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر بسیار سخت و تقریباً ناممکن بود. یعنی: فرزند کشاورز می‌بایستی تا ابد کشاورز بماند. همچنانکه اشراف زادگان همیشه در گروه اشراف می‌ماندند.
- ❖ افراد از طبقه محروم نمی‌توانستند با بزرگان ازدواج کنند.
- ❖ لباس و مسکن طبقات نیز متفاوت بود.
- ❖ در شهرها پیشه‌وران و کشاورزان نمی‌توانستند در محله خاص بزرگان سکونت کنند و به ناچار در حومه شهرها ساکن می‌شدند.
- ❖ در دوره ساسانی طبقات مختلف حتی آتشکده‌های جداگانه‌ای داشتند.

www.my-dars.ir

هردوت «Herodotus» نوشته است: ایرانی‌ها وقتی در کوچه به هم می‌رسیدند روبوسی می‌کردند و اگر با یکدیگر تفاوت طبقاتی داشتند افراد عامی می‌بایستی در برابر اشراف و بزرگان زانو می‌زدند.